

Referat Forskningslederforum

Møtedato: 16. november 2023

Til stede: *Forskningsledere:* Mona K. Beyer, Suraj Thapa, Ketil Størdal, Dan Atar, Åslaug Helland, Annetine Staff, Leiv Arne Rosseland, Kristin Bjordal, Tom Hemming Karlsen, John-Anker Zwart, Jo Kramer-Johansen, Harriet Aakre, Theis Tønnessen, Lars Eide
Fra Campus Ahus: Torbjørn Omland, Hilde Lurås, Helge Røsjo (Ahus)
Øvrige: Erlend B. Smeland (møteleder), Dag Kvale (møteleder), Shuo-Wang Qiao, Lillian Kramer-Johansen, Astrid Aksnessæther, Gina Clausen (referent)
Observatør: Martin Sending (OUS)

Inviterte: Ole Sejersted, Sissel Jor, Henrik Rasmussen, Mathis Stokke

Forfall: Per Steinar Halvorsen, Trygve Holmøy, Knut Magne Augestad, Lars Nordsletten

Sak	Tema
40/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden Konklusjon: Innkalling og dagsorden ble godkjent.
41/23	Referat fra møte 14. september 2023, <i>Godkjent 10.10.2023. Tatt til orientering.</i>
42/23	Redelighetsutvalgets årsrapport 2022 ved Ole Sejersted «Årsrapport for 2022 for Felles redelighetsutvalg for Institutt for klinisk medisin ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo, Oslo universitetssykehus HF og Akershus universitetssykehus HF» ble sendt ut med sakspapirene. Ole Sejersted presenterte redelighetsvalgets medlemmer og mandat. Mandatet har blitt revidert slik at det er mer i tråd med mandatet til Redelighetsutvalget ved UiO. Nytt punkt i mandatet er bl.a. at Felles redelighetsutvalg nå har anledning til å ta opp saker på eget initiativ. <i>Hvem kan melde saker og hvor?</i> Alle personer og enheter (interne og eksterne) har rett til å melde saker. Meldes på nettskjema https://nettskjema.no/a/123131#/page/1 <ul style="list-style-type: none">• Hvem kan innmeldes? Personer som har, eller har hatt tilknytning til Klinmed, OUS eller Ahus.• Redelighetsvalgets årsrapport ble presentert• <i>Skille mellom uredelighet og personalkonflikter.</i> Sentral problematikk i utvalget og innmeldte saker: dreier saken seg om uredelighet eller en personalkonflikt? Mange saker dreier seg egentlig om det siste. Har avvist mange saker som handler om kranling og uenighet, men som ikke er uredelighet. Dette kan dog utvikle seg til uredelighet i forbindelse med publisering.• <i>Saker avsluttet i 2022:</i> Utvalget hadde fire saker som ble avsluttet i 2022. Det ble ikke funnet uredelighet i noen av disse, men påpekt flere kritikkverdige forhold. Tre nye saker er kommet til behandling i 2023, hvorav én er avsluttet og innklaget av forskeren (ved ekstern institusjon) til Nasjonalt utvalg for gransking av uredelighet i forskning (GRU).

Utvalgsleders konklusjoner:

- Nytt mandat og retningslinjer klargjør utvalgets uavhengige status og at bare utvalget kan uttale seg om eventuell uredelighet.
- Sannsynlig underrapportering av mulig uredelighet (få saker)
- Uredelighetssaker og personalsaker/varslinger må skilles tydelig.
- Vurderingen av eventuelle systemfeil er viktig bidrag til det forebyggende arbeidet ved institusjonene. (Prop. 158 L 2015 – 2016) s. 79
- Grensen mellom individuelt ansvar og institusjonelt ansvar (systemfeil og systemansvar) er uklar. Dette må ikke føre til ansvarsfraskrivelse.
- Systemansvar omfatter tilrettelegging for forskningsprosessen slik at forskerne har tilgang på nødvendig utstyr og programvare
- Systemansvar omfatter f.eks. forebyggende tiltak for å hindre personalkonflikter knyttet til forskning inklusive håndheving av forskningsetiske retningslinjer.
- Samarbeidsavtaler/avtaler som bl.a. omfatter forfatterskap bør etableres ved prosjektstart. Slike rutiner bør kvalitetssikres av ledelsen.
- Arbeid på systemnivå er særdeles viktig! Institusjonelle normer må utvikles og synliggjøres.
- Åpne prosesser i alle faser av prosjektarbeidet er viktig. Det er et lederansvar å legge til rette for dette.
- Fokus på forskningsetikk er en kvalitetssikring av forskning og forskningsprosessen. Det er et ledelsesansvar.

Kommentarer:

- Spørsmål om det er de «riktige» sakene som løftes opp til Redelighetsutvalget? De fleste saker løses i lederlinja. Flertallet av sakene som løftes opp til Redelighetsutvalget er alvorlige nok til at de skal behandles der.

Presentasjonen sendes ut sammen med referatet.

43/23 Arbeid med løsning for digitalt samtykke i DIPS ved Sissel Jor (TTK)

OUS har som mål å registrere og øke antall pasienter som bidrar i alle typer kliniske studier, i tråd med nasjonal handlingsplan for kliniske studier. For å skaffe bedre oversikt over hvilke pasienter som deltar i kliniske studier, jobbes det for å registrere dette strukturert i DIPS. Dette gjelder også registrering av om det er avgitt bredt samtykke, og til hvilket formål Dette er et samarbeidsprosjekt mellom HSØ, Helse Vest og Helse Nord med basis i etableringen av Protonbehandling i Norge.

- Det er ønskelig å kunne ta ut strukturerte rapporter og oversikt over samtykke.
- Forslag til hva som skal registreres: Inngått dato, studier, studietid, diagnoseområde, samtykke.
- Forslaget bearbeides videre. FLF holdes oppdatert.

Kommentarer

- Systemet vil kunne gi mulighet for mer strukturerte rapporter over pasienter som deltar i kliniske studier.
- Bredt samtykke: REK må på vanlig måte godkjenne samtykkeskriv.

- Kan også gjelde for registerdata. Avhenger av samtykket.
- Hvordan forholde seg til tilbaketrekking av samtykker i DIPS? Det må eksistere funksjonalitet for å avslutte samtykket.

44/23 **Krav om digitalt oppdateringskurs for brukere av Komparativ medisin** v/Henrik Rasmussen
CPD-kurs og kurs i nasjonal lovgivning for brukere av KPM-OUS

Presentasjon av CPD-kurs OUS og «Kurs i nasjonal lovgivning om dyreforsøk. Det vises til presentasjon sendt ut med sakspapirene.

CPD-kurs:

- Krav om at alle som arbeider med dyr skal opprettholde kompetansen gjennom kontinuerlig praksis og utdanning som angitt i Forsøksdyrforskriftens §24, 2. ledd. I EUs "Education and Training Framework document" er dette beskrevet som Continuing Professional Development (CPD).
- Kurset skal gjennomføres minimum hvert 5. år og tas via Læringsportalen OUS.
- Målgruppe: Brukere av KPM som har gjennomført relevant forsøksdyrkurs i hht FELASA krav til kategori C personell eller EU funksjon A og/eller B for mer enn 5 års siden og etter 1996.
- NB! Frist: Innen 5 år etter siste kurset, **nytt kurs må tas innen 31.3.24**. Hvis ikke nytt kurs er tatt låses brukerkontoen.

Kurs i nasjonal lovgivning om dyreforsøk:

- Elektronisk kurs med eksamen via Kursbygger'n.
- Deltakelse forutsetter forutgående gjennomføring av relevant forsøksdyrkurs. KPM skal vurdere og godkjenne at forutsetninger for deltakelse er oppfylt
- Merk at kurs i nasjonal lovgivning er ikke et grunnleggende forsøksdyrkurs.

Kommentarer:

- Det ble pekt på at OUS KPM ikke er regional forskningsstøtteenhet for forsøksdyr. Brukerne er fra OUS og Klinmed OUS. UiO-brukere for øvrig benytter seg av IMBs dyrefasilitet – dette gjelder også eventuelle brukere fra Ahus.
- Mulig for UiO-brukere å kjøpe tilgang til OUS sitt kurs.
- UiO har startet en prosess for bedre samordning av dyrestaller og har samlet sine dyrestaller på MED/IMB (inkluderer nå tidligere dyrestall på Matnat/IBV).
- Ytterligere informasjon om kurs ligger ute på [KPMs nettsider](#).

Oppfølging:

- Forskningsledere bes formidle informasjon om kurset, da KPM ikke har oppdaterte mailadresser og oversikt over alle aktuelle brukere.

45/23	<p>Prinsipper for burkvoter ved Komparativ medisin (KPM) OUS-RH v/Mathis Stokke</p> <p>Saksnotat fra Fagrådet for KPM til FLF om burkvoteordning ved KPM, inkludert anbefalinger for prinsipper for klinikkens retningslinjer, ble sendt ut med sakspapirene.</p> <p><i>Bakgrunn for saken:</i> KPM OUS Ullevål og KPM OUS Rikshospitalet har burkvoter som rammeverk for klinikkens bruk og betaling av tjenester i forbindelse oppstalling av forsøksdyr.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enkeltbrukere (forskergrupper) av KPM OUS tjenester ønsket en avklaring av ansvar ved uforutsette hendelser som gjør at den innmeldte burkvoten ikke kan benyttes. • Fagrådet for KPM presenterte burkvoteordningen og problemstillingen for Forskningsutvalget (5.10.23), som fattet følgende vedtak: «<i>Forskningsutvalget støtter anbefalingen* fra fagrådet, gjengitt i referatet, med de innspill som ble gitt i møtet.</i>» <p><i>* Anbefalingen: «Forskningsutvalget støtter burkvoteordningen som prinsipp for å opprettholde forutsigbar kapasitet og fleksibilitet for brukere (forskningsgruppene) og tjenesteyter (KPM), og en solidarisk fordeling av risiko mellom tjenesteyter og kjøper av KPMs tjenester (klinikkene). KPM er økonomisk ansvarlig for brukeres direkte utgifter til oppstalling ved stenging av avdelingen/ dyrerom i forbindelse med uforutsette hendelser (betaling for burkvote frafaller). I tråd med solidaritetsprinsippet og formelt ansvar som kjøper av KPMs tjenester, står imidlertid klinikkene økonomisk ansvarlig ved uforutsette hendelser som påvirker muligheten til å utnytte den tildelte kvoten i kortere eller lengre perioder etter at adgang til KPM er normalisert. Forskningsutvalget oppfordrer klinikkene til å klargjøre overfor brukerne av KPM prinsippene for hvilke uforutsette hendelser klinikken tar ansvar for og hva brukerne selv forventes å dekke. Denne avklaringen må gjøres i hver enkelt klinikk som har brukere ved de seksjonene av KPM som har burkvoteordning. Per i dag gjelder dette KLM, KIT, KRE og HLK. Fagrådet for KPM bes formulere anbefalinger for prinsippene som klinikken kan forholde seg til når de utarbeider egne retningslinjer»</i></p> <p><i>Forslag til løsning etter normalisering av uforutsette alvorlige hendelser:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Enkeltbruker tar kontakt med forskningsleder i sin klinikk ved uforutsette alvorlige hendelser som medfører at brukere ikke får utnyttet sin burkvote. Forskningsleder avklarer med KPM avdelingsleder om hendelsen skal betraktes som en alvorlig og uforutsett hendelse. Viktig å bruke skjønn.
46/23	<p>Forskningsrådets fagevaluering EVALMEDHELSE 2023-2024 – status v/Erlend Smeland og Dag Kvale</p> <p><i>Dette skjer nå og fremover:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fase 2: Datainnsamling med innleveringsfrist 31. januar 2024 til Forskningsrådet. NFR har sendt ut lenke til nettside med publiseringsanalyser og personaldata (helseforetakene). Se RCN Research Evaluation 2023: EVALMED - Introduction (nifu-evalmed.netlify.app) • Informasjonsmøte om ovennevnte avholdt 8. nov. – opptak og slides: . PowerPoint Presentation (forskningsradet.no) • Teams-gruppe opprettet for FL og oppgitte adm. ansvarlige, det legges fortløpende ut forslag til tekster og lenker som kan gjenbrukes av klinikkene der det dreier seg om institusjonelle ordninger. • Tabeller i self assessments: Research staff og Funding: Hatt møte med NFR for å oppklare div. elementer i tabellene. Følges videre opp i møte mellom Klinmed (Gina + Hans Jørgen)

	<p>og Stab FIU (Lillian + Pål) tirsdag 21. nov for å avtale videre prosess for å fremskaffe tall + hjelp til forskningslederne med utfylling av tabellene. Dere hører fra oss!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nettsider: Forskningsstøtte v/Trond Olav Berg hjelper med å legge ut dokumenter og redigere tekster på OUS-resarch.no på klinikkenes og gruppenes hjemmesider. Klinmed: nettredaktør Elisabeth Semprini • Fase 3: Ekspertpaneler vurderer forskergruppene og gir tall-karakterer på ulike elementer. Evalueringskomiteer vurderer administrative enheter basert på self assessment og det som de får tilsendt fra ekspertpanelene – gir anbefalinger, men ikke tall-karakterer. <p><i>Kommentarer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Publiseringanalysene fra NIFU er tilgjengelig for komiteen via nettsiden, og evalueringsenhetene kan kommentere disse i self assessment. • FL positiv til korte teammøter om spesifikke temaer som skal besvares. Innkallinger kommer.
47/23	<p>Forslag til møtedatoer 2024</p> <ul style="list-style-type: none"> • 18. januar: Fellesmøte • 15. februar: OUS • 14. mars Fellesmøte • 18. april: OUS • 30. mai: Fellesmøte • 13. juni: OUS • 5. september: Felles • 17. oktober: OUS • 21. november: Felles • 12. desember: FU OUS/FLF OUS <p><i>Vedtak:</i> Møtedatoene ble godkjent og innkalling kommer i Outlook.</p>
48/23	<p>Felles orienteringssaker UiO – OUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskningsinfrastruktur NFR søknadsfrist 15. november. • Det ble orientert om prosess for innsendelse av søknadene, herunder rangering.
49/23	<p>Orienteringssaker UiO</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Utlysning av UiOs interne midler til forskningsinfrastruktur kl. 1. for 2024.</i> Informasjon om instituttets prosess er sendt ut til klinikken. Frist for å sende over klinikkenes søknader i rangert rekkefølge til instituttet er 27.11 • <i>Ledersamling 23. mai 2024. Hold av datoen!</i>
50/23	<p>Orienteringssaker OUS</p> <p><i>Status i prosess for samlokalisering av translasjonsforsknings-institutter ved RH: i de nye planene legges det opp til at Institutt for farmakologi flytter til Livsvitenskapsbygget istedenfor Hormonlaboratoriet (flytter inn i det nye M-bygget) . Dermed kan det skapes plass for ønsket samlokalisering av IKF, IEMF, IEF og PFI. Beslutning tas i Helse Sør-Øst.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>OUS 2.0 – omorganiseringsprosesser, herunder på Radiumhospitalet og påbegynt prosess RH (p.t. startet prosess i KIT)</i> • <i>Krevende økonomisk situasjon.</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • Mål økt gjennomføringsevne. • Økt makt og myndighet til linjen (klinikkene), og enda tydeligere ansvar for resultater • Endring av stabsenheter. Per i dag er det syv stabsenheter. Noen flyttes til klinikkene. Færre direktører og stabsenheter på nivå 2.
51/23	<p>Aktuelle saker fra forskningslederne</p> <p>Orientering om Medfaks arbeid med veilederutviklingsprogram v/Leiv Arne Rosseland (deltar i arbeidsgruppen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medfak har satt ned en arbeidsgruppe ledet av Kåre Moen (Helsam) som har fått i mandat å presentere en helhetlig plan for utdanning av veiledere til Medfaks ph.d.-kandidater. • Fra Klinmed deltar Leiv Arne Rosseland og Christopher Lundqvist. • Planen skal inneholde: Mål for kursplanen, lærings- og kompetansemål, kursplan og plan for gjennomføring. <p><i>Målet for satsningen er å:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bidra til god start, god gjennomføring og god avslutning av kandidatenes doktorgradsarbeid</i> • <i>Skape pågående forbedring og utvikling av fakultetets veilederkompetanse</i> • <i>Skape pågående fokus på, og refleksjon om veiledning</i> • <i>Legge til rette for veilederkollegiale nettverk og kollegastøtte</i> • <i>Skape positive konnotasjoner: opplevelse av personlig og akademisk utvikling</i> <p><i>Kommentarer.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veldig positivt med veilederkurs! • Fint med overlappende kurs om hvordan skrive kappe etc. • Fint at etikk også tas opp i kurset.
52/23	<p>Eventuelt Ingen saker.</p>